

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

MESEČNI PRILOG "SOKOLSKO SELO"

Čuvajte Jugoslaviju!

Izlazi svakog petka — Godišnja pretplata 50 Din — Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska ulica broj 6, telefon broj 2177 — Račun poštanske štedionice broj 12.943 — Oglasi po ceni — Rukopisi se ne vraćaju

Ljubljana, 12 aprila 1935

God. VI — Broj 16

Među braćom bugarskim Junacima

Prijem Saveza bugarskih gimnastičkih društava Junak u Savez slovenskog Sokolstva, koji je izvršen prošle godine, možemo svakako da smatramo važnim razdobljem u odnosima slovenskih Sokola uopće, a jugoslavenskih prema braći Junacima posebice. U činu, kada su oni postali deo slovenske celine, primili su na sebe, pored organizacijskih prava, također i dužnosti, a istodobno pala je i na ostale sokolske saveze bratska dužnost da posvuda ukazuju pomoć braći bugarskim Junacima pri njihovom razvoju. Istina je, da je već sam prijem u Savez slovenskog Sokolstva velik moralni uspeh za bugarske Junake, ali ta činjenica ni malo ne umanjuje naše zadatke prema njima. Poznato nam je, da je organizacija Junaka bila osnovana god. 1898, tako reći bez saradnje Sokolstva, te se je za dugo vremena nalazila pod uplivom neslovenskih telovežbačkih organizacija. Ali poslednji decenij uneo je i među bugarske Junake mnogo sokolskog duha i metoda, i naravno posledice toga je, da braću bugarske Junake sada mora da pomaže sve slovensko Sokolstvo sa svim svojim silama, da bi se što moguće više učvrstili među bugarskim narodom.

Po prijemu u Savez slovenskog Sokolstva braće bugarskih Junaka odmah su se pokazale prve zadatke: **produženje međusobnih veza**, Junaci su došli već lani, prilikom glavne skupštine Saveza SKJ k nama, a zatim su učestvovali na našem pokrajinskom sletu u Zagrebu; sada pak došao je bio red na nas da im u većem broju uzvratimo posetu prigodom njihove glavne skupštine dne 31 marta o. g. u Staroj Zagori, u mestu s velikom junackom tradicijom. Ovaj naš put braći bugarskim Junacima nije bio uzalud, jer smo tako upoznali na licu mesta ustroj njihove organizacije i njihov rad, a oni pak videli su, da smo im došli kao braća k braći, s otvorenim i iskrenim srcima i s bratskom mišlju. Taj početak međusobnih veza znači, osobito posle zaključka njihovog kongresa, da potvrdjuju stapanje u Savez slovenskog Sokolstva, važan medaš u razvoju dosadanjih odnosa, posebice to među nama jugoslavenskim Sokolima i bugarskim Junacima. A to će se pokazati tako i na ovogodišnjem VIII svejunackom sletu u Sofiji, koji ima da označi novi datum zajedničkog rada i nastojanja na polju narod. vaspitanja.

Možemo da kažemo, da je sada već udaren temelj budućoj saradnji. Jer inače ne bi mogli ni pomisliti da će jugoslavensko Sokolstvo učestvovati u tako velikom broju ovogodišnjem sletu u Sofiji i tamo javno nastupiti sa svojim članovima i članicama na javnoj vežbi. Braća Junaci su nam više puta osobito naglasili, kako ih neizrecivo veseli, da će ove godine biti omogućena neposredna veza njihovog i našeg članstva, a na koji će se način te veze još i više produžiti i učvrstiti, i to u svrhu zajedničkog rada. Dobra volja s obeju strana omogućuje, da će braća Junaci početi posjećivati naše prednjacke i prosvetne tečajeve, dok sami ne budu u mogućnosti da vaspitaju dovoljan broj prednjaka, prosvetara i ostalih radnika u svojim vlastitim školama i tečajevima.

Verujemo u sokolsku budućnost među braćom Bugarima. Vreme samo im je pravilno pokazalo, da je Junacima mesto samo u moćnoj slovenskoj organizaciji, jer su samo sokolske vaspitne metode, samo sokolska misao, nešto čisto našega, slovenskoga. Sokolstvo, koje je telesno i moralno vaspitavanje slovenskih naroda prva i najveća zadaća, ima svrhu da uvek i posvuda združuje latentne slovenske energije pa je baš zato smatralo XXII redovni kongres Saveza bugarskih gimnastičkih društava Junak kao zgodnu priliku da se ovo odaslanstvo, u kome su bili predstavnici jugoslavenskog, češkoslovačkog i ruskog Sokolstva zajednički ot- i nastupalo. Na žalost, što ovdje nije bilo zastupano također i poljsko Sokolstvo. Ovdje treba da ponovno naglasimo da će početak zajedničkog rada zahvatiti od svih nas, naročito od naših dveju susjednih organizacija, jugoslavenskih Sokola i bugarskih Junaka, zato uspeh nagraditi obilno naš zajednički trud. Ovaj sadanji put naš u Sta-

ru Zagoru značio je, da je udaren temeljni kamen realnoj međusobnoj saradnji, a sofijski slet će tu saradnju još i više pojačati i unaprediti. Brojniji poseti braći Junacima i njihovoj domovini utvrdiće njihovu veru u slovensko bratstvo, produbiti njihovo razumevanje sokolskog rada i potpuno ih pridobiti za slovensku porodicu. Zato s ovim našim prvim posetom braći bugarskim Junacima možemo da budemo posve zadovoljni, jer smo tako opazili dovoljno toga, što potpuno opravdava naše gornje tvrdnje i naše nade.

Kak smo već spomenuli, a i kako je poznato, organizacija Junaka osnovana je god. 1898. Doduše »Sofijski Junak« bio je ustanovljen već tri godine pre toga, a za ovim osnovano je još nekoliko društava, ali uža veza među njima nastala je istom tada, kada je počeo delovati njihov Savez. Razvoj Junaka bio je u početku prilično lagan, dok je glavno bilo stvoreno posle svet-skog rata, dakle posle 1918. godine. I tako je došlo do toga, da je sada Savez bugarskih Junaka svakako najjači telesno vaspitni faktor u Bugarskoj, koji broji u svojim redovima preko 40.000 članova i članica, učlanjenih u 171 društvo, od kojih njih 79 deluje u gradovima i većim varošima, a ostala pak po selima. Prošle godine Junaci su također odlučili da, po uzoru na jugoslavensko Sokolstvo, osnivaju i oni svoje junačke čete po selima, gde za sada inače nije moguće da deluje društvo. Čitava organizacija Junaka podeljena je na 7 župa, koje se nazivaju prema bugarskim oblastima. Župe imaju svoja sedišta u Sofiji, Vidinu, Plovdinu, Staroj Zagori, Burgasu, Varni i Ružuku. Svake godine Savez saziva svoj redoviti kongres u jednom od ovih bugarskih gradova, na kome svi funkcioneri Saveza polažu račun svoga rada i na kome se bira nova uprava i načelnstvo Saveza. Tako je već prošle godine bio odlučeno da ovogodišnji kongres bude u mestu Krdžali, ali je kasnije radi unutrašnjih bugarskih prilika ovaj kongres bio otkazan i ove godine ponovno sazvan u Staroj Zagori. Braća Bugari bili su neko vreme u teškoj položaju, jer su im razne sportske organizacije odricale onu važnost za telesno vaspitanje, koja im pripada. Stupanjem pak bugarskih Junaka u Savez slovenskog Sokolstva ovaj položaj se je znatno poboljšao.

Kako smo već izvestili u prošlom broju, kongres Junaka u Staroj Zagori trajao je tri dana, od 29 do zaključno 31 marta. Među ostalim, ovaj kongres je imao također i taj zadatak, možda najznačajniji, da odobri stapanje celokupne organizacije bugarskih Junaka u Savez slovenskog Sokolstva, a koje je stapanje prošle godine provelo predsedništvo bugarskih Junaka na čelu sa starešinom Saveza br. Lazovom. Dalje je na dnevnom redu ovog kongresa bilo i pitanje izmene svečanog kroja Junaka, zatim zasedanje zbora društvenih načelnika, proračun za ovogodišnji VIII svejunacki slet u Sofiji, redoviti proračun organizacije, pitanje mesta održanja narednog kongresa, biranje nove uprave i t. d. Kako kongres sačinjavaju i društveni a ne samo župski delegati, te kako svaka jedinica za svakih 50 svojih članova ima pravo na jednog delegata, to se je u Staroj Zagori bilo sakupilo 350 delegata, svih u svečanom kroju, što je samome mestu podavalo upravo svečano lice. Da su Junaci u narodu obljubljeni, najbolji je dokaz to, da je Stara Zagora u tim danima bila lepo okićena zastavama, a u sredini mesta bio je također podignut i veliki slavoluk.

Kongres je vodio ad hoc izabrani predsednik kongresa br. Deligarov iz Ružuka, a kao njegovi pomoćnici funkcirali su br. Filipov iz Starog Zagore i dr. Rajev iz Trnova. Najpre je kongresu podneo svoj iscrpni referat u ime predsedništva Saveza starosta Saveza br. Lazov, a za njim svi ostali savezni funkcioneri. Iz njihovih izveštaja moglo se je videti, da posvuda postoji ne samo čvrsta volja za radom, već također i želja da se organizacija bugarskih Junaka što moguće više osloni na sokolske organizacije ostalih slovenskih naroda. Zato je bio također i prijem u Savez slovenskog Sokolstva pozdravljen od kongresa s burnim odobravanjem. Razume se, da su slovenske sokolske delegacije bile posvuda predmet

najvećeg gostoprimitstva, svestrane pažnje i predusretljivosti, ne samo na kongresu, već također i na čitavom njihovom putovanju.

Na predlog zbora načelnika Junaci će u buduću imati nešto izmenjen svečani kroj, i to umesto dosadanjih čizama duge hlače s crnim cipelama. Sve ostalo na kroju ostaje nepromenjeno. Redoviti proračun organizacije iznosi za tekuću godinu 1.220.000 leva, a sletski proračun odobren je u iznosu od 1.872.000 leva. Pri ovome moramo napomenuti, da je sletski proračun zato tako nizak, jer Junaci imaju od pre u Sofiji vrlo lepi stadion, na kome je bio održan i VII svejunacki slet. Pored ostalih zaključaka, važan je naročito onaj, da će se u telovežbački sustav uvesti i nekoje igre, naročito odbojka i košarka, a o kome će zaključku još potanje raspravljati zbor načelnika na svojoj drugoj sednici posle Uskrsa. Naredni kongres Junaka održaće se sledeće godine u Dupnici, u Macedonskoj oblasti. Od izvanredne je važnosti da su Junaci ove godine, po prvi put, izabrali pored načelnika također i načelnicu i prosvetara. U tome se već vidi njihova tendenca da se njihova organizacija što više prilagodi i približi sokolskim organizacijama.

Izbor novog predsedništva i načelnništva doneo je i nekoje izmene ličnog značaja, ali smer rada i u buduću ostade isti, kao pod dosadanjim starešinom. Za starostu Saveza kongres je izabrao generala Rastka Atanasova, za načelnika kapetana Geneva, za načelnicu s. Marinu Dobrevu, za prosvetara prof. Mišiakova, za tajnika brata Petra Petrova. Načelnništvo ima 9 članova, među njima i dosadnjeg načelnika br. Josipa Bureša.

U nedelju po podne održana je u mesnom pozorištu svečana sednica kongresa, koju je uz učešće punog broja delegata otvorio predsednik kongresa br. Deligarov, podavši najpre reč ministru prosvete generalu g. Radevu. Ministar g. Radev u svom lepom govoru najpre je ukratko potertao dosadnja uspešni rad Junaka i zatim, među ostalim, naročito podukao važnost i uzvišenost junačke telesno vaspitne organizacije za narod i otadžbinu. Na koncu izrazio je želju, da Junaci nastave sa svojim rodoljubnim vaspitnim radom i da smatraju svojom čašću, što su članovi organizacije, koja je na se preuzela tako visoke zadatke. Time u vezi naglasio je ministar g. Radev i osobito važnost veze Junaka sa slovenskim sokolskim organizacijama i ponovno podukao, da i taj fikat smatraju svojom osobito velikom čašću. Ministar g. Radev završio je svoj govor poklikom Nj. Vel. Caru Borisu i Bugarskoj. Nato je glazba intonirala državnu himnu. U ime starozagorske garnizona pozdravio je kraćim govorom delegate pukovnik g. Neđev, za kojim je u ime Saveza slovenskog Sokolstva održao pozdravni govor I zamenik starešine br. E. Ganjl. Br. Ganjl je, burno pozdravljajući od svih prisutnih, najpre isporučio sakupljenim Junacima pozdrave svega slovenskog i još posebno jugoslovenskog Sokolstva, naglašujući pri tome svoju sokolsku veru, da su Sloveni jedno i da će jedno i ostati. »Potrebno je — rekao je br. Ganjl — da sokolska misao združi sve Slovene u jednu moćnu celinu, koja ima svoj Evropi da pokaže veličinu Slovenstva.« On veruje u slovensku budućnost, ako saradnja svih slovenskih naroda bude počivala na većim načelima Tirševe ideje. Treba zapamtiti, da će naša budućnost biti srećna samo tada, ako budemo stupali pod jednom zastavom, gradeći zajednički na iskustvima prošlosti i sa sredstvima sadašnjosti bolju budućnost. Pod tom devizom ima od sada da se provodi daljnji naš zajednički rad.

Za br. Ganjom govorio je prosvetar ČOS br. Antonin Krečji, koji je naročito spomenuo važnu činjenicu, da sokolska misao ima da pronikne što dublje među sav bugarski narod, da bi tako spoznao, kako mora da se brine za svoje vlastito vaspitanje. Upozorava na visoku školu za telesno vaspitanje, koja je upravo sada osnovana u Pragu i koja nosi ime »Tiršev zavod«, a u koju treba da svi Sokoli i Junaci šalju svoje pripadnike, da ih dobro vaspita kao korisne članove Sokolstva.

U ime ruskog Sokolstva održao je lep pozdravni govor braći Junacima starosta br. Drajling. Među ostalim govornicima moramo spomenuti još osobito velikog župama Srednjogorske oblasti u Staroj

POD NAJVIŠIM POKROVITELJSTVOM NJ. VEL. KRALJA PETRA II

Pokrajinski slet severnih župa Saveza SKJ u Subotici

Sokolstvo stvara jedno jugoslovensko osećanje i mišljenje

Jugoslovensko Sokolstvo održaće svoj veliki pokrajinski slet na severu Jugoslavije, u Subotici. Sokolstvo naše, evo, opet, široko izlazi pod sunce, da otvoreno iznese svoj rad na pregled i javnu ocenu.

Osećamo dužnost zato da o našem Sokolstvu s ovoža mesta progovorimo.

»Sokolstvo je pokret, koji teži za podizanjem svih telesnih i moralnih sila pojedinca, a preko njega, svega Slovenstva i vasceloga ljudstva. Radi smišljeno na tome, da decu, naraštaj i članstvo svoje, a sinove našega jugoslovenskoga naroda, spremi i obrazuje za što bolje i korisnije članove ljudskog društva...« (»Putevi i ciljevi.«)

Vršimo veliki rad spajanja i zbivanja, sjedinjavanja Jugoslovena u Jugoslaviju.

Radimo na izjednačavanju raznih mentaliteta pojedinih grupa jednoga našega naroda. Ispravljamo grehe prošlosti (istorije), vestački stvarane zloumerne podvojenosti i verske razlike. Formuliramo jednu narodnu i državnu svest svuda u Jugoslaviji, gde nije jasno i dovoljno izražena.

Stvaramo: Jedno jugoslovensko osećanje i mišljenje.

Izvor naše snage je:

Vera u veliku moralnu silu našega naroda; u zdravo i duboko nagonsko osećanje njegovog, da održi i učvrsti Jugoslaviju; u neizmerno želju Jugoslovena da rade i stvaraju; i

Ljubav prema svojoj zemlji i svome domu. Ljubav prema zemlji i domu svojih otaca; ljubav prema svojoj Otadžbini — Domovini. Ta ljubav je sila i snaga naša, kojoj se ništa oteti ne može i kojoj ništa doleteti ne može...

Zato se nadamo uspehu i pobjedi!

Sudeći po pokretu koji se razvija, širi i osvaja kao dan kad se sunce rađa; prosenjajući po novim, sve češćim i sveživijim snagama koje pripjevaju, po brzini kojom se osvešćuju i pristupaju široke narodne mase; naši seljaci zemljoradnici i salašari ratari. Mi verujemo, da naše Sokolstvo postaje narodno i svi svesni i dobri sinovi Jugoslavije da postaju aktivni članovi Sokolstva.

Mi duboko verujemo u vrednost našeg jugoslovenskog naroda, i u toliku više osećamo potrebu da se Jugosloveni i Jugoslavija moraju samo kao celina kulturno razvijati. Tako će koristiti sebi, a i opštem napretku ljudstva: unošenjem svojih, novih elemenata u veliko ljudsko društvo. Zato je dužnost boljih ljudi, boljih ljudskih savesti i svesti: da razumno ispituju i nadu prave vrednosti, a povremene uspehe da svode na pravu meru. Ali, posle pažljive procene i ubedljive konstatacije mora, svagde, odmah krenuti neodoljiva akcija, koja ne poznaje smetnje. Udružene snage novih, zdravih, čistih, sposobnih i aktivnih ljudi kroz Sokolstvo stvorile nove oblike jugoslovenskog života i rada, u pravcu većitog kretanja sa onim, što je bolje i lepše.

Moramo se čuvati svega rdavog tudeg, a naprotiv negovati, jačati, dizati i širiti sve što je čisto samosvojno naše narodno, zajedničko, jugoslovensko.

U prošlosti, razbijeni u plemena, svako za sebe, bili smo slabi. Pokojna država Habzburgovaca to je znala, to je htela, na tome je davolski radila i, iz toga je živela — na našu sramotu i štetu. Zavadila nas je, počepala raznim imenima, verama i »privilegijama« i onda: gospodarila, vladala nad nama.

Oslobođenje i Ujedinjenje, sjedinjenje jugoslovenskog naroda u jedinstvenu našu državu Jugoslaviju, donelo nam je nove dane, koji su porušili sve brance i uklonili sve ustave zdravom životu našega naroda i naše države. Otvorena nam stoji široka polja

rada. Kroz naše sokolske jedinice sad, u svojoj slobodi, težimo i radimo da se razvijemo u znatan i originalan narod, koji i novo stvara, a primljeno od drugih kultura preinačava svojim originalnim i sveživim duhom, i sam raspolaze svojom sudbinom!...

Necemo da ostanemo krležjav, nastran, jednostran narod sa slabom podražavalačkom kulturom. Zato, sokolskim radom, kao nesumnjivo najboljim, uskravamo, negujemo i utvrđujemo: kolektivni, nedeljivi jugoslovenski duh i svest; prave, jasne, jedinstvene jugoslovenske misli i osećanja; okupljamo duše svih slojeva našega naroda u sokolske jedinice, gde, prisnim sokolskim životom i radom, nadahnuti srdačnim sokolskim bratstvom, obrazujemo, odelovoravamo: jednu široku i lepu jugoslovensku dušu, za ukras i korist naše jugoslovenske rase i svega Slovenstva i ljudskoga roda.

Današnjim Jugoslovenstvom, u sadašnjju Jugoslaviji, Sokolstvo se visoko uspeo i zahvatilo naš zbimni život i delo u punoj širini. Svi naši pokreti i koraci, sad, u ovome vremenu, moraju se činiti i dovršavati još uvek na bliskom položaju i prisnom terenu. I, tako, koracati i delati sokolski dalje, napred, u granicama punoga Jugoslovenstva, a pod žirom jasnom i toplom svešču Slovenstva.

Sve će se izvršiti neprekidnim i istrajnim radom. Sokolstvo je spremno i odlučno, ne osvrćući se za pomoć nikuda i nikome, sem uzdajući se i oslanjajući se Sokoli jedan na drugoga, da sve svoje radove izvode sami.

Došao je čas i dan i pravo vreme da se prihvate rada u Sokolstvu svi oni oporabani i prekaljeni sokolski radnici, koji izrečenu reč, koja bi ostala nepovredena pokretom, i, koja ne bi postala delo — smatraju za izdajstvo!...

Neka sokolski dani našeg pokrajinskog sleta budu praznik žive i snažne jugoslovenske svesti u Subotici!

Nenad Rajić, Subotica

Počasnii članovi Sletskog odbora

U vezi s pretstojećim pokrajinskim sletom, koji će se održati u Subotici obrzovan je počasni Sletski odbor, čijeg se predsedništva primio ban Dunavske banovine br. Miloško Vasović, dok su članovi odbora predsednici opština: Novi Sad, Beograd, Petrograd, Vraždin, Bjelovar, Osijek i Maribor, zatim komandant Potiske Divizijske oblasti g. Jovan Naumović, divizijski general, kao i braća Ganjl, prvi zam., i Paunković, drugi zamenik starešine Saveza SKJ.

Povlastice na željeznici

U vezi s pretstojećim pokrajinskim sletom, koji će se o. g. održati u Subotici, Sletski odbor uputio je predstavku gospodinu Ministru saobraćaja, u kojoj je traženo, da se za učesnike sleta odobre povlastice na svim državnim željeznicama. Povlastice su tražene za naraštajsko - dečje dane, koje bi važile od 23 dana juna i za glavne sletske dane od 23 juna do 6 jula. Za vežbačice i ostale aktivno članstvo, kao i za podvoz sprava, tražen je potpuno besplatan podvoz, dok je za ostale učesnike, kao nevezbačice i goste Sokole iz inostranstva zatražena povlastica od 75%, a za sve ostale učesnike od 50%.

Isto tako zatražena je od gospodina Ministra saobraćaja odgovarajuća povlastica za učesnike na sletu iz inostranstva, kako bi isti u svrhu upoznavanja naše zemlje mogli činiti izlete, koje će Sletski odbor organizovati.

Sletski odbor se nada, da će gospodinu Ministru saobraćaja ove povlastice odobriti, kao što je to već činjeno u sličnim slučajevima.

Zagori, koji je naglasio, da je zadaća Junaka da se pored telesnog vaspitanja brine također i za potpuno duhovno i duševno ojačanje bugarskog naroda.

Svim govornicima, kojih je bio velik broj, zahvalio se je iskrenim rečima predsednik kongresa br. Deligarov. Na-

to su se zaredali pozdravi raznih korporacija, kao sportista, rezervnih i umirovljenih oficira, predstavnika crkve, škole, daštva, radništva i t. d., a po čemu se je videlo, da Junaci uživaju u narodu velike simpatije.

(Nastavak na str. 2)

ROSIIJA-FONSIER • društvo za osiguranje i reosiguranje • Beograd

Izšla je u našoj nakladi slika pokojnog brata

Vinčencija Štepanka

u bakrotisku, veličine 50 x 65 cm

Cena komadu 20 — Din više poštarina

Svaka naša jedinica treba da nabavi ovu sliku našeg ponajboljeg brata

Jugoslovenska sokolska matica, Ljubljana, Narodni dom

KRONIKA

30-godišnjica smrti vladike Josipa Jurja Strossmajera. Dne 8 o. m. navršilo se 30 godina, otkada je, dne 8 aprila 1905. u Đakovu, izdahnuo svoju veliku

plemenitu dušu apostol jugoslovenskog jedinstva Josip Juraj Strossmayer. Prilikom ove obilježnice Jugoslovenska akademija u Zagrebu priredila je svom velikom osnivaču zadušnice.

Jugoslovenski dan u Francuskoj. U nedelju dne 7 o. m. priredjen je u čitavoj Francuskoj jugoslovenski dan, posvećen uspomeni blaženopočivšeg Kralja Petra I Velikog Oslobođioca i blaženopočivšeg Viteškog Kralja Aleksandra I Ujedinitelja. Toga dana, uoči polugodišnjice mučeničke smrti Viteškog Kralja Ujedinitelja, čitav francuski narod manifestovao je na jedan dirljiv način svoje duboko i prekaljeno prijateljstvo prema jugoslovenskom narodu. Toga dana naime, kao i već dan pre, po čitavoj Francuskoj, sakupljani su dobrovoljni prilozii za monumentalni spomenik blaženopočivšem Kralju Petru I Velikom Oslobođiocu i blaženopočivšem Viteškom Kralju Aleksandru I Ujedinitelju, koji francuski narod podiže u Parizu, a čiju je osnovu izradio kipar Real del Sarte. Lica, koja su prikupljala priloge, nosila su oko rukava jugoslovensku trobojku, a oni, koji su davali priloge, dobivali su značke s likom blaženopočivšeg Kralja Aleksandra, ukvirenim u jugoslovensku trobojku. Odaziv Francuza na ovu akciju, kojoj je stajao na čelo francuski maršal i vojvoda jugoslovenske vojske Franče d'Epere, a uz saradnju najprominentnijih ličnosti Francuske, bio je jedinstven.

20-godišnjica smrti pesnika Muse Čazim Čatića. Dne 6 o. m. navršilo se 20 godina od smrti Muse Čazima Čatića, jednog od najboljih pesnika, koje je dala Herceg-Bosna našem narodu, a koji spada bezsumnje i u red naših ponajboljih pesnika uopće. Pokojni Čatić rođio se 1879 u Odžaku, kao sin veoma siromašne muslimanske porodice. Otac mu je umro još kao detetu, od tuberkuloze, pa se je s majkom mladi Čatić preselio u Tešnju, gde je nastavlja školovanje. U Tešnju učio je islamsku teologiju i istočne jezike. Zbog nadarenosti njegov učitelj Smailbegović, koga se je Čatić setio i u mnogim svojim pesmama, poslao ga je u seminar u Carigrad gde je dovršio četiri razred gimnazije pa se onda vratio kući. Na povratku duže se vremena zadržao i u Beogradu, gde se je upoznao s istaknutim književnicima. Kao i u Carigradu, i u Beogradu nastavio je boemskim životom što je loše uticalo na njegovo i onako slabo zdravlje. Povrativši se kući, morao je u vojisku, koju je služio u Tuzli. Nakon položenog strogoz ispita stupio je 1903 u šerijatsku sudačku školu u Sarajevu, ali koju je zbog svoje nemirne naravi morao da 1907 napusti. Te godine preuzeo je uredništvo revije »Biser«, ali je ipak kao privatista položio konačni rigoroz. Zbog njegovog nacionalizma, austrijske su vlasti strogo pazile na njega i sprečile njegovo postavljenje na mesto šerijatskog sudije. Godine 1908 pošao je u Zagreb, gde se je upisao na pravni fakultet. Tu se upoznao s Matošem, koji mu je postao in-

timni prijatelj. God. 1909 napušta Zagreb. Prisljen teškim materijalnim prilikama, postaje pripravnik kod zemljišnika u Bijeljini, ali i ovo mesto 1910 napusti, pa se vraća u Zagreb. Godine 1911 preuzima mesto činovnika u nekoj banci u Tešnju, naredne godine uredništvo sarajevskog lista »Muslimanska sloga«, kasnije dnevnika »Sarajevski list«, a godine 1913 i uredništvo revije »Biser«. Godine 1914 oboli, ali ipak morao je u vojisku kao podoficir. Služio je u Tuzli, odakle je bio premešten u Madžarsku, otkuda se opet 1915 vraća pušten iz vojske kući. Umro je 6 aprila. Njegov život bio je buran, nemiran, ali je kao pesnik ipak pokazao lepu svoju dušu i jak nacionalizam. Godine 1900 objavio je u »Bosanskoj vilici« svoju prvu pesmu. U pesništvu postao mu je ideal Kranjčević. Još za vreme njegovog života izšla je u Mostaru debela knjiga njegovih pesama, a nakon njegove smrti izdata je antologija njegovog pesničkog rada. Čazim Čatić mnogo je i prevadao iz istočnih književnosti.

75 - godišnjica Milke Pogačić. Dne 6 o. m. navršila je 75 godišnjicu svog plodnog i zaslužnog života poznata javna radnica, pesnikinja pedagoginja, gospođa Milka Pogačić. Jubilarica rodom je iz Hrvatskog Zagorja, iz siromašne porodice, koja je imala 20 dece. Nakon svršene osnovne škole siromašni roditelji nisu mogli da ju dalje školuju iako je pokazivala već u detinjiskvim godinama vanredan talent i marljivost. Ali istakavši se kao pesnikinja, ona je našla mogućnost da sama nastavi školovanje pa je tako svršila učiteljsku školu te postala učiteljica. I kao učiteljica istakla se u svome radu. Osnovala je najpre klub, a kasnije udruženje učiteljica, u kojem je osnovala opet sekciju za zaštitu dece. Ona spada i u red naših najjačih feministkinja.

Otvorenje novinarskog doma u Beogradu. Naši novinari napokon su došli do svoj vlastitog doma, reprezentativne palate, koja će dostojno da reprezentira novinarsko udruženje. Novinarski dom osvećen je u prisustvu izaslanika Nj. Vel. Kralja, najviših predstavnika državnih vlasti i stranih diplomata u nedelju 7 o. m. Pored delegata iz sviju centara naše zemlje, gde postoje sekcije novinarskog udruženja, bili su po naročitoj delegatu zastupani i braća bugarski novinari.

Razne kulturne vesti. Krajem marta umro je u Beču glumac Aleksandar Moisi, rodom iz Trsta, koji je bio poznat ne samo kao jedan od najvećih glumaca, nego kao jedan od najvećih umetnika u pozorišnom životu opće.

Početak aprila u Beču proslavice se 65 godišnjica popularnog operetnog komponiste Oskara Štrausa, koji je također član porodice Štrausa, koja je dala muzici mnogo odličnih komponista, među kojima su najpoznatiji Johan i Rihard.

U Pragu je navršio 80 godišnjicu svog života prof. Josip Jiranek, poznati češki klavirski virtuoz i komponista, poslednji od živućih učenika slavnog Bedržiha Smetane.

U Zagrebu je osnovano pod predsedništvom publiciste Milana Marjanovića »Radno udruženje za svetsku zajednicu Jugoslovenca«, u koju su ušli zastupnici svih krajeva naše zemlje. — Udruženju je svrha da poveže svu jugoslovensku emigraciju, koja je razasuta po raznim delovima sveta, a koja broji oko dva i po milijuna.

U interijerima Narodnog muzeja u Pragu priredeno je ovih dana propagandno predavanje o lepotama i narodu oko Durmitora. Predavanje, popraćeno s mnogim dijamantima i prekrasnim filmom »Durmitore«, doživelo je golem uspeh, pa je predavač prof. dr. Gušić, iz Zagreba, naš poznati alpinista, održao slična predavanja i po ostalim gradovima češkoslovačke provincije, i to u Taboru, Užhorodu i Brnu. Film će klub češkoslovačkih alpinista zadržati u Češkoslovačkoj, pa će se prikazivati i po školama. Mesec mart i april bili su zbilja u znaku jakog propagande za Jugoslaviju, njenih lepota, umetnosti i književnosti.

Ovih dana navršio je 60 godina plodnog života Bogumil Svajgštil, poznati češki pisac, koji je popularan naročito kao pisac priča i soenskih komada za omladinu. Napisao je 80 komada za lutkarska pozorišta, od kojih su neki davani i po našim sokolskim lutkarskim scenama.

IZ NAŠIH ŽUPA DRUŠTAVAIČETA

Župa Banja Luka

BIHAC. — Sokolski rad na selu. 10 marta o. g. braća matičnog društva Radošević, Sekanina i Šenk posetili su Sokolske čete u Izadiću, Valjevu i Sok. društvo Ličko Petrovo Selo. Tom prilikom održali su četne sastanke, dali sva potrebna uputstva za daljnji rad i prikazali nekoliko poučnih filmova iz poljoprivrede. Ovaj način rada primljen je na selu s oduševljenjem, pa će ga društvo primeniti u svim svojim sokolskim četama.

Voćne sadnice za Sokolske čete. Na molbu matičnog društva Kralj. banska uprava podclila je 1500 komada jabučnih sadnica za naše Sokolske čete. Ovih dana sadnice su četama podeljene iz ovd. Banov. rasadnika te zasađene po uputstvu brata Radoševića, agronoma. Ovim je učinjen jedan velik korak na podizanju voćarstva u ovom kraju.

RIPAC. — Socijalna akcija. Sokolska četa u Ripcu pokrenula je u mesecu marta akciju kako bi pomogla svoje siromašne članove. U tu svrhu prikupljale su se životne namirnice u selima: Hrgaru, Gorijevu, Račiću, Lohovu i Ripcu. Ova je akcija u svima selima i u najzabitnijoj kućici najtoplije primljena. Prikupljeno je 1200 kg kukuruza, 230 kg graha, 220 kg krumpira, 51 jaje, 37 kom. ručnika, 7 pari čarapa i maramica i 120 dinara u gotovu.

24 marta o. g. žito je podeljeno na 55 domova s ukupno 300 članova. Osim toga dato je 300 kg kukuruza, 170 kg graha i 210 kg krumpira kuhinjama Podml. Crv. krsta u Ripcu i Hrgaru.

Povodom ove akcije naše je selo pokazalo, koliko voli Sokolstvo i koliko cení nesebičan sokolski rad.

TRNIANI. — Poljoprivredni tečaj. U Sokolskoj četii Trnjani održan je fronedeljni zimski poljoprivredni tečaj, koji je veoma lepo uspeo. Tečaju je prisustvovalo prosečno sedamdeset slušalaca iz obližnjih sela. Predavanja su držali stručni referenti Sreskog na-

čelnika u Prijedoru, i to braća: dr. N. Varenika, veterinar, dr. Doko Cvijić, lekar, ing. Mehmed Balić, dr. Stajić, sreski poljopr. referent. Sem toga, br. Popović Labud, učitelj, održao je niz predavanja o Sokolstvu i o istoriji našega naroda. D. S.

Župa Beograd

BEOGRAD V. — † Brat Sima Durman. Ovih dana umro je naš vrli brat Sima Durman, prvak beogradske župe u plivanju. Njegov veđar duh i vesela priroda uvek su nam davali potstrek na istrajan rad u jačanju našeg tela, a njegova velika skromnost u jačanju našeg duha. I kao veslač bio je u momčadi osmerca prvaka Podunavlja. Kao odbojkaš imao je uvek sigurno mesto u timu.

Učio je gimnaziju u Beogradu, gde je s uspehom maturirao. Iz ljubavi za otadžbinom otišao je u Vojnu akademiju. Vojnički poziv je obožavao i smatrao je za najsvređniji dan u životu kad je obukao vojničku uniformu. I, mesto da sa svojim drugovima bude prvi put proizveden i prišije prvu zvezdicu, on podleže zapaljenju pluća.

Nikad, zaista nikad, nije smrt više pogrešila nego ovoga puta.

Neka je laka zemlja br. Simi Durmanu. S. M.

Župa Bjelovar

TROJEGLAVA. — Pretstava. Diletanti čete priredili su u nedelju 31 marta kazališnu pretstavu na kojoj je odigran komad »Zla ženec« od J. S. Popovića. Komad je izveden vrlo lepo i s dosta razumevanja.

Br. prosvetar Momčilović I. Dim. održao je tom prilikom predavanje: Sokolstvo, škola i porodica, koje je pažljivo saslušano. — Br. Stj. Hradec izveo je dve solo scene. — Ceo program ostavio je dubok utisak. Moralan uspeh vrlo dobar, dok materijalan prosečno dobar.

† Brat Petar Congrađec (uz vest na str. 4)

Župa Celje

HUDA JAMA PRI LASKEM. — Društveno delo. Treći redni oběni zbor tukajšnjega mladega društva se je vršil 6. januaria. Na predlog brata Uzmaha st. je bil izvoljen za starosto dosedanjij prosvetar br. Bratuž Marij, šolski upravitelj iz Gornje Rečice, medtem ko je prevzela posle prosvetaria učiteljica s. Bolek. Br. Klemen, predsednik občine Sv. Kristof, je sprejel mesto podstaroste. Tajništvo vodi br. Krese, blagajno br. Bezgovšek. Matriko je prevzel br. Nande Babič. Načelstvo telovadnega odseka je v rokah br. Preskarja. S. Zakuškova vodi članice. Telovadej se pripravljajo za javni nastop. Poleg telovadbe se članstvo udejestvuje prav pridno na prosvetnem polju. Naš dom je skromna, lesena, a ometana baraka. V njem je oder za uprizoritve, delo pridnih rok požrtvovalnih članov.

Pod vedstvom br. staroste obstoja pevski oktet, ki je že prestal svoj krst pri raznih domačih prireditvah.

S. Bobek - Česnikova je uprizorila z deca ljubko Ribičičevo igro »Skrtic«, ki je žela splošno pohvalo. In že zopet

Župa Karlovac

KARLOVAC. — Prednjački tečajevi. Čitavog meseca marta održavani su u Karlovcu župski prednjački tečajevi, i to od 3 do 16 za članove, a od 18 do 31 za članice. Ovo je prvi put, da se prednjački tečajevi održavaju ovako zasebno za članove i članice, pa se to pokazalo kao vrlo uspešno i s pozitivnijim rezultatom, nego li u ranijim zajedničkim tečajevima.

Tečaj za članove vodio je župski načelnik br. Branko Blašković, a za članice župska načelnica s. Milka Blašković. U tečajevima je obraden ceo potreban materijal za solidnu izobrazbu so-

kolškoga prednjaka, a pored voda tečaja predavanja su održavali još braća: Karel Kubiček, Aleksandar Halmi, dr. Miroslav Grujić, Milan Milosavljević i sestra Micika Djetečić, dok je u tečaju za članice uvećavala narodna kola s. Zora Bauer. Ideološko-istorijski deo predavali su braća: Marko Sablić, Josip Močan i Vladimir Blašković. Tečaj za članove imao je 32 polaznika, a onaj za članice 19. Svega je bilo zastupano u tečajevima 20 podružnih jedinica, a kako je kvaliteta tečajeva bila na visini, to su i jedinice dobile znatan broj dobrih prednjaka, koji će bez sumnje moći uspešno zadovoljiti osnovne potrebe društava i četa.

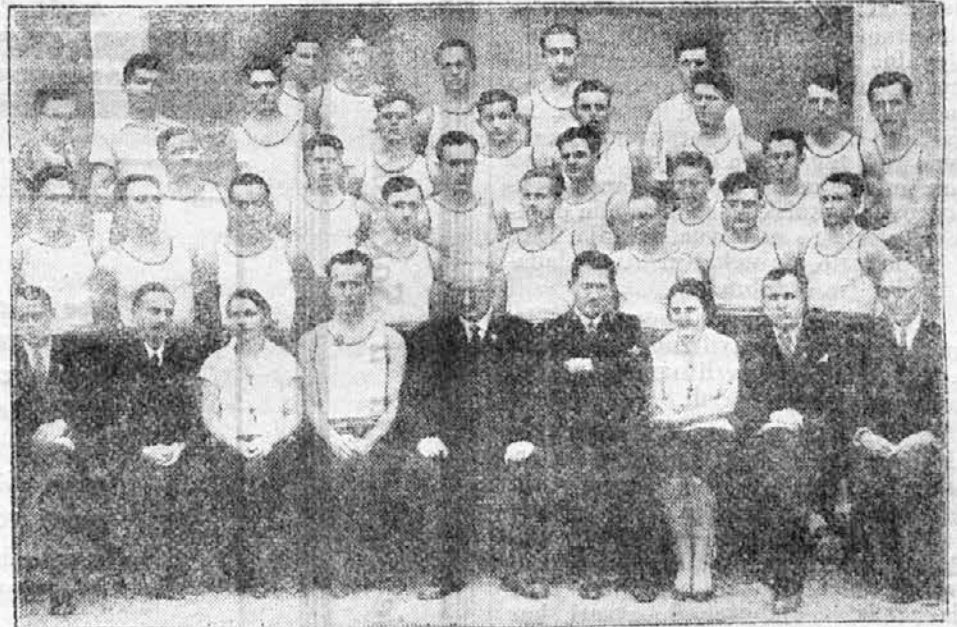
Clani so pa uprizorili v režiji br. staroste od oběnega zbora sem Meško-vo dramu »Matie« in počastili tako 60 letnico narodnega pisatelja.

Obenem s proslavo 85. letnice T. G. Masaryka, smo počastili tudi spomin Mihajla Pupina, ki nam je ostavil svetel vzgled marljivosti, vztrajnosti in rodoljublja.

Pripravljamo se za uprizoritev ljudske igre »Divji lovec«. Br. Sila vadibralne vaje, ki se jih članstvo vztrajno vadi, da bo uspeh čim večji in lepši.

Požrtvovalnost članov, rudarjev je vredna pohvale.

PETROVČE. — Vprizoritev Ganglovega »Sina«. Dramski odsek Sokolskega društva v Petrovčah je uprizoril v nedeljo 24. marca v dvorani br. A. Vodenika Ganglovo dramu v štirih dejanjih »Sine«. Režiral je br. Pečar, ki je obenem tudi igral naslovno vlogo. Kakor je on svojo vlogo še precej dobro podal, tako je pri režiji popolnoma pozabil na izgovorjavo, pozabil je na najelementarnejše odrske zakone. Tudi ni vseno, kako se igralci »namažejo«. Da igra ni dosegla tistega uspeha, ki bi ga morala, je krivo pomanjkanje vaj. V nekaj vajah je nemogoče vse scene izpiliti, posebno pa še tretje in četrtodejanje, ki nista baš lahki. — Posamezniki, ki so svoje vloge še dobro podali so br. Pečar (Ciril), s. Pešec (Helena), s. Vodenik (Tilka) in br. M. Deršek (očec). Br. Pečar je igral z dušo in dobro mimiko, s. Pešec se je ta večer na odru najbolj uveljavila in bi v večjem gledališču s primernim studijem dosegla višjo stopnjo. Simpatična je bila s. Vodenikova, ki je imela sicer manjšo vlogo, a se je potrudila in prav dobro odrezala. Br. M. Deršek je vlogo očeta igral sicer dobro, le nekoliko nenaravno. S. Korenova (mati) ima za oder pre slab glas. V drugih vlogah so se uveljavili br. A. Deršek (zdravnik), s. Korentova (Marica) itd. — Publik, ki je napolnila dvorano, igre ni razumela in bila je počeha, da prisostvujuje komediji. Zelo kvarno je vplivalo kajenje v dvorani in to celo med predstavo, kar je škodovalo igralcem in drugim gledalcem. To se mora energično zabraniti. — Dramskemu odseku priporočamo več zanimanja in resnosti pri vajah, disciplino in, kar je glavno, prihajati je treba na oder z dobro izpiljenimi stvarmi, a bolj veselega značaja.

Župski prednjački tečaj za članove u Karlovcu od 3—16 marta o. g.

Župski prednjački tečaj za članice u Karlovcu od 18—31 marta o. g.

Organizacija tečajeva bila je također na visini, a raspored rada tako udešen, da se postupno i bez ikakvih teškoća moglo prelaziti nastavnim programom predviđenom gradivo, koje se u svemu podudaralo sa zahtevima savremenog vaspitanja sokolskih prednaja. Rad je započinjao svakoga jutra u 7 časova i radilo se uz dvosatni po-dnevni odmor sve do 18 časova. Uz teoretska predavanja mnogo se radilo i praktički u samoj dvorani novog Sokolskog doma matičnog društva Karlovac, koji je tako već u prvim danima nakon svog privrednjenja namenjenog mu svrši dao pedesetorici tečajaca dovoljno jakog potstrecka za njihov budući rad u jedinicama. Disciplina u tečaju bila je besprikorna, a nastamba i prehrana organizovana na internatskoj osnovici. Oba su tečaja završena intimnim zajedničkim sastancima i večerama, na kojima su se u nevezanom i srdlačnom bratskom razgovoru našli zajedno i nastavnici i polaznici tečaja, a s njima i ostali istaknuti radnici karlovačke župe.

KARLOVAC. — Prednjački ispiti. U nedelju 31. marta održavani su u sedištu župe pod vodstvom župskog načelnika društveni prednjački ispiti, koje su s uspehom položile sestre: Dödlinger Marija, Eremić Milka, Kukić Bosiljka, Lovrić Katica (sve Karlovac), Jandraš Stefica (Klinča Sela), Šubar Milica (Jastrčbarsko) i braća: Kotnik Franjo (Karlovac), Rubinić Ivan (Draganić). Ispitivači su bili braća: Branko i Vlado Blašković, Karel Kubiček, dr. Miroslav Grujić i s. Milka Blašković.

KARLOVAC. — Zborovi načelnika i prosvetara. Uoči župske glavne godišnje skupštine održani su 16. marta u Karlovcu zborovi društvenih načelnika, načelnica i prosvetara. Zbor načelnika održan je dopodne u staroj sokolani pod predsedanjem župskog načelnika br. Branka Blaškovića, a prisustvovala mu je većina područnih jedinica. Zbor je posetio III zam. saveznog starešine br. Lacko Križ, a prisutne je pozdravio još i župski starešina br. Marko Sablić. Izraden je i prihvaćen opsežan program rada za 1935. godinu i stavljeni su predložili župskoj skupštini za imenovanje novoga načelnika. — Zbor prosvetara vodio je istoga dana dopodne u novom Sokolskom domu župski prosvetar br. Vladimír Blašković, pa je i ovome zborovanju prisustvovala starešina župe br. Marko Sablić. I na ovome je zboru uz odobrenje i prihvaćanje izveštaja predsedništva ŽPO za 1934. godinu izraden detaljan program rada za ovu godinu i stavljeni su predložili župskoj skupštini, koji su u vezi s očekivanim uspešnog prosvetnog delovanja u karlovačkoj župi. — Oba su zborova dokazala jednodušnost sve braće i sestara u osnovnim sokolskim pitanjima i pogledima na sokolsku sadašnjost, a jednako su se zborovi odlikovali stvarnim radom i pravom sokolskom sveuču svih prisutnih. I ovi su zborovi, pored dostojanstvenog toka same godišnje skupštine, u mnogome nagostili, da će Sok. župa Karlovac i u ovoj godini proizuđiti svojim lepim, uspešnim i stvarnim sokolskim radom.

Župa Kranj

JAVORNIK. — Krstna predstava mladinske igre »Obsedeni Lojzek«. Na sokolskom odru na Javorniku je u nedelju dne 31. 3. t. l. doživela nova Spicarjeva mladinska igra svojo krstno predstavo, ki so jo dali popoldne za mladino. Zgodba je kaj preprosta in ravno radi tega vsem umljiva. Igrale so same mlade moči, lepih zunanosti in preprostih sokolskih src in je bila predstava, z izjemo zadnjega dejanja, kjer se je poznalo, da nekateri ne obvladajo teksta, prav dobra.

Telovadne vaje v drugem in četrtem dejanju je sestavil župni prednjak br. Rakar in so jih vrli naraščajniki in deca prav dobro izvajali.

V odmorih in pri telovadnih točkah je sodeloval društveni salonski orkester, ki priča o resnem stremljenju godbenikov po napredku. Sicer pa ima ta orkester že izurjene moči, ki sodelujejo celo pri operetah bratskega društva Jesenice. Iz vse prireditve diha mlada sila in ljubezen do stvari, kar daje jamstvo za trdno in svetlo bodočnost tega društva, ki ga drže in nosijo po večini delavski sloji. Predstavo je posetil tudi avtor, ki se je o prireditvi zelo pohvalno izrazil.

Župa Ljubljana

KAMNIK. — Prosvetni dan Kamniškega prosvetnega okrožja. Kamniško prosvetno okrožje priredi v nedeljo dne 14. aprila v dvorani Sokolskega doma v Mengšu svoj drugi prosvetni dan, ki na njem sodelujejo vse v okrožju združene edince. Popoldne ob 13. uri bo najprej konferenca društvenih in četnih prosvetarjev ter vodij nastopajočih, ob 14. uri bo skupna vaja za pesmi, ki jih pojo združeni pevski zbori. Spored je zelo bogat in pester. Ker bodo na tej svoji že drugi skupni prireditvi pokazale edince

kamniškega okrožja sadove svojega prosvetnega dela, vabi nanjo prosvetno okrožje vse brate in sestre ter Sokolstvu naklonjeno občinstvo. Pevo-vodje in sodelujoči morajo biti točno na mestu, ker se prične s prireditvijo točno ob napovedani uri.

MOZELJ. — Vprizoritve in proslave. Dne 3. marca je uprizorila deca igra »Povodni mož«. Pozna se deci, da je že večkrat nastopila, ker je povsem sigurna na odru.

Dne 10. marca ob 11. uri dopol. se je vršila skromna proslava T. Masaryka. Sestra prosvetarka je otvorila proslavo, nato so navzoči zapeli jugoslovansko in češkoslovaško himno. Sestra načelnica je imela predavanje »br. Masaryk, predsednik Češkoslovaške republike 85. letnik«. Pesmi »Zabučale gore«, in »Hej Slovani« sta zaključili proslavo.

Dne 31. marca pa so izvedli člani kmečko žaloigro »Užitkarje«. Reči pa moramo v splošnem, da podatki igra tako brezhibno na tako majnem odru, kot ga ima naša četa, ni lahko.

ST. VID. — Sokolski dom Viteškega Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja. Vsem sokolskim društvom in četam v Dravski banovini! Razposlali smo vsem edincam v Dravski banovini položnice s proglasom in iskreno prosimo vse bratske uprave društev in čet, da prispeva vsaka po svoji moči. Naša akcija je tudi razvidna iz tozadavnega poziva v Sokolskem glasniku broj 48 od 23. XI. 1934.

O naši akciji so razpravljali zastopniki vseh žup Dravske banovine na medžupni seji in sklenili priporočiti to našo izjemno akcijo.

Ugotavljamo ponovno, da je naša akcija za Sokolstvo prva pred vsemi drugimi akcijami:

1. ker je vižmarski tabor važen mejnik za naš narod;
2. ker je vižmarskemu taboru kumovalo Sokolstvo;
3. ker bo ta spomenik: Sokolski dom Viteškega Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja;
4. ker je št. Vid eden od najtežjih terenov za razvoj sokolske stvari.

Vse Sokolstvo v Dravski banovini je dolžno podpreti predvsem to akcijo in naj ne bo nobenega društva in čete, ki bi ne žrtvovala primernega zneska v ta namen bodisi iz svoje blagajne, bodisi z nabiralno akcijo v svojem okolišu.

Obolus Sokolstva Dravske banovine naj bo časten, da tako manifestiramo našo bratsko vzajemnost in da tudi v dejanju pokažemo veličino sokolske ideje.

Akcijiskj odbor.

ZG. ŠIŠKA. — Lutkovna prireditel. Po daljšem presledku je na lutkovnem odru Sokola v Zg. Šiški zopet enkrat nastopil Gašperček pred skoro razprodano dvorano, kar je najboljši dokaz, kako ga mladina rada gleda. Mladi, izvečina novi igralci so vestno pripravljeni v režiji brata podstaroste

Karla Rihe odigrali prav lepo češkega pisatelja Švajstila mladinsko pravljico »Srebrni pajček«. Pred pričetkom predstave je prisotne nagovoril društveni starosta brat Dorče Koch, ki se je v svojem govoru spomnil tudi polletnice tragične smrti Viteškega Kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, čigar spomin so vsi navzoči počastili z vzklikom »Slava«, nakar je mladinski pevski zbor zapel državno himno. Ta lutkovna predstava je bila uvrščena v tekmovanje sokolskih lutkovnih odrov župe Ljubljana. Z doseženim uspehom je društvo lahko zadovoljno, saj je doseglo skoro dve tretjini od dosegljivih točk. S to igro se je Sokol Zg. Šiška spomnil tudi 60 letnice avtorja igre, Bohumila Švajstila, znanega češkega mladinskega pisatelja. — I. P.

Župa Novi Sad

MARTONOŠ. — † Brat Congradec Petar. Dana 24. marta o. g. naprasno je umro u Subotici od srčane kapi br. Congradec Petar, član Sok. društva Martonoš, učestvujući kao delegat našega društva prilikom sadenja »Slovenske lipe«.

Kobna smrt prekinula je život našeg dobrog brata Perice, koji je do poslednjeg časa bio pored ostale braće veseo i raspoložen u našim sokolskim redovima.

Pok. brat Perica rođen je u Martonošu 18. maja 1911. godine. Kao dak stupio je u sokolske redove i školujući se u Subotici, Sarajevu i Beogradu kretao se u sokolskim krugovima i zavoleo je Sokolstvo. U doba osnivanja našega društva u 1930. god. svojim zauzimanjem mnogo je doprineo sokolskome radu. Završivši školu kao diplomirani geometar otišao je na otsluženje vojnoga roka, odakle se vratio polovinom prošle godine i od toga doba je s puno volje i razumevanja saradivao u našem društvu u tehničko-vaspitnom i prosvetnom pogledu. Život našeg brata Perice ugasio se u cvetu mladosti, u 24. god., u momentu baš kada je njegov sokolski rad počeo da se razvija u svim pravcima i da beleži sve bolje i bolje uspehe.

Smrću brata Perice naše Sokolsko društvo izgubilo je jednog vrednog brata, istinski pročetog sokolskim idealima i najdubljim nacionalnim osećanjima.

Koliko je bio zaslužan svojim sokolskim radom i koliko je bio voljen kod omladine i kod ostalih meštama, pokazalo se prilikom njegove sahrane. Od strane Sletskog odbora pokrajinskog sleta u Subotici kao delegati prisustvovali su i ukazali mu poslednju pažnju braća: Nenad Rajić, potpredsednik i Đorđe Stepanov, tajnik Sletskog odbora, Zarko Čičovački, član uprave Sokolskog društva Subotica i supruga mu s. Milica Čičovačka, Braća Sokoli iz Martonoša pored odra pokojnika držali su počasnu stražu i na rukama su ga odneli na večan počinak. Uprava i svi pripadnici našega društva duboko ožalošćeni učestvovali su na ispračaju svoga dobrog i nezaboravljive

gremi: »Šta je Sokolstvo naučilo od Save Nemanjića«. Pored govora na programu su i dve muzičke tačke i dve recitacije.

Župa Sušak - Rijeka

GOSPIĆ. — Tehnički rad u društvu. Tehnički rad našeg društva počeo se normalno razvijati. Ozbiljno se spremamo za sudelovanje na sokolskom sletu u Subotici.

Pod vodstvom načelnika brata Gerića, održavaće se u Gospiću svake nedelje jedanput kroz mesec april tečaj za načelnike svih sokolskih četa ovog društva. Ovome je tečaju zadatak, da se načelnici četa detaljno upute i usavrše u rukovodenju i uvežbavanju onih vežbi s kojima će sokolske čete nastupiti na pokrajinskom sletu u Subotici.

PAG. — Rad u društvu. Društveno je načelništvo do sada priredilo jednu akademiju i to dana 2. februara o. g., koja je, kao i sve akademije priredene u Paškom Sokolu u poslednjih par godina, odlično uspela. Druga akademija zakazana je za dan 30. aprila o. g. u čast Zrinjskog i Frankopana.

Pok. br. Perica živio je, radio i umro kao Soko, Jugosloven i Sloven i mi, njegova sokolska braća i sestre, držećemo ga u lepoj uspomeni.

Slava mu i svetao spomen!
Uprava Sok. društva Martonoš

SUBOTICA. — Dogradnja Sokolskog doma. Još 1930. godine, Sokolsko društvo Subotica sa svojim tadašnjim starešinom bratom ing. Kostom Perovićem na čelu, dalo je ideju, da se, sada Blaženopočivšem Kralju Aleksandru I, podigne spomenik u obliku Sokolskog doma. Misao podizanja Sokolskog doma, dakle datira još iz toga vremena, a njenim ostvarenjem težio se da se našoj omladini pruži mogućnost za vaspitavanje u sokolskom duhu i tako kroz Sokolstvo da se stvore nova jugoslovenska pokolenja. Tako shvaćena misao, prihvaćena je na sledećem mestu, pa je svojevremeno i Njegovo Veličanstvo Kralj Aleksandar dao Svoju dozvolu da dom nosi Njegovo ime. Za one, koji su se zalagali za podizanje doma, ideja vodilja je bila ta, koju smo gore naveli, a svi oni, koji su drukčije gledali na ovo pitanje, bili su ili nedovoljno obavesteni, ili i suviše uskoogrudi i kratkovidni za razumevanja ove stvari.

Godine 1932. opština je prihvatila ideju podizanja doma pa su temelji, ceo suteran doma i letnje vežbalište izgrađeni, ali je iste godine posao zbog oskudice u materijalnim sredstvima privremeno obustavljen. Posle smrti Blaženopočivšeg Kralja Aleksandra I Ujedinitelja misao konačne izgradnje Sokolskog doma, ostvaruje se. Opština je pored već utrošenih 80.000 dinara odobrila još 4 miliona, od kojih će se ove godine utrošiti dva miliona, za koju svotu će dom doći pod krov, a unutrašnje uređenje i instalacija ostaviće se za dočnije.

Vest, da je dogradnja Sokolskog doma osigurana i da je rad već otpočeo, izazvala je u sokolskim redovima, a i u građanstvu, opšte zadovoljstvo.

SUBOTICA. — Proslava 700-godišnje svetog Save. U nedelju 14. aprila o. g. Sokolsko društvo Subotica održaće proslavu 700. godišnjice Svetoga Save. Predavanje će održati brat dr. Ivo Milić, profesor Pravnog fakulteta.

preuzeo bi vodstvo sokolske glazbe, fanfare ili orhestra. Dugogodišnji učitelj dubrovačke općinske muzike i drugih, dugogodišnji član orhestra Narodnog Kazališta u Zagrebu te nastavnik kod Muzičke akademije u Zagrebu. — Cenj. po-nude na Upravu lista.

Župa Zagreb

PODSUSED. — Voćarski tečaj. Na poziv Sokolskog društva u Podsedu, došao je dne 28. III o. g. poljoprivredni savetnik gosp. Hraste da uputi gospodare u praktičan voćarski rad. Pokazao je temeljito na mnogo primera kako se obrezuju voćke, u čemu narod vrlo mnogo greši. Kod toga smo naišli na različite parazite, pa je gosp. Hraste prikazao njihov razvoj, štetno delovanje i konačno kako i čime ih se tamani i suzbija. Posle toga pokazao je na nekoliko primera kako se okulira i cepi. Na kraju se gosp. Hraste najpripravnije odazvao molbi nekih gospodara da pogleda njihove voćnjake i da im dade uputstva i razjašnjenja za neke pojave na koje su naišli u svome radu i koje ih osobito interesiraju.

DIPLOMIRANI UČITELJ MUZIKE

preuzeo bi vodstvo sokolske glazbe, fanfare ili orhestra. Dugogodišnji učitelj dubrovačke općinske muzike i drugih, dugogodišnji član orhestra Narodnog Kazališta u Zagrebu te nastavnik kod Muzičke akademije u Zagrebu. — Cenj. po-nude na Upravu lista.

Preporučamo tvrtke, koje oglašuju u Sokolskom glasniku!

KLIŠEJE
vseh vrst ho fotografijah
ali risbah
izvršuje
najboljše

KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DAIMATINOVAČE

Oglašujte
u Sokolskom
glasniku

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake, lepake za sokolske prireditve Vam izdela Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige, časopise, revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste, posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige v eno- in večbarvnem tisku. / Lastna tvornica šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek za učila z veliko zalogo slik naših velmož

KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU
Tyrševa ulica šte. 44

UČITELJSKA TISKARNA

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 6

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA

u Ljubljani
registrirana zadruga s
ograničenim jamstvom

opskrbljuje u smislu čl. 2 svojih pravila sve sokolske organizacije u zemlji sa svim potrepsčinama, koje su potrebne za izvadjanje programa i za postignuće ciljeva našega Sokolstva. Izdaje i raspavačava tiskanice, knjige i brošure sokolsko-programatskog, uzgojnog i propagandističkog sadržaja, plakate, diplome, značke, legitimacije i muzikalije

Prodaja odora sviju kategorija

Naslov: Jugoslovenska sokolska matica, Ljubljana, Narodni dom
Poštansko čekovni račun Ljubljana: 13.851
Telefon broj 25-45

Zahievajte cenik!